

Laatija: Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry

Lisätietoja:

Toiminnanjohtaja Niina Mykrä

niina.mykra@luontokoulut.fi

puh. 044 700 2505

Nuorisolain uudistaminen –työryhmän esitys uudeksi nuorisolaiksi

Sisältö

Johdanto, Tausta	1
Jakelu, Vastausohjeet vastaanottajille	1
Aikataulu, Vastuuvalmistelijan yhteystiedot:.....	3
Asiasanat, Linkit, Liitteet:	3
1 luku, Yleiset säännökset.....	4
2 luku Valtion nuorisotyö ja -politiikka.....	5
3 luku Kuntien nuorisotyö ja -politiikka sekä monialainen yhteistyö	5
4 luku Valtionrahoitus	7
5 luku Erinäiset säännökset	8
6 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset	10
Valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta.....	10
Yleiset huomiot.....	12

Johdanto, Tausta

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön 16.9.2014 asettama nuorisolain uudistamista valmistellut työryhmä luovutti opetus- ja kulttuuriministeriölle 2.11.2015 muistionsa. Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne Nuorisolain uudistaminen -työryhmämuistiossa olevasta ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi nuorisolaiksi 30.11.2015 mennessä.

Tausta

Työryhmä ehdottaa nuorisolaki uudistettavaksi siten, että ehdotettu laki korvaisi nykyisen nuorisolain vuodelta 2006.

Jakelu, Vastausohjeet vastaanottajille

Jakelu:

Ahvenanmaan valtionvirasto

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Eduskunta
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus
Energiavirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Geologian tutkimuskeskus
Hallinnon tietotekniikkakeskus
Hätäkeskuslaitos
Ilmatieteen laitos
Innovaatorahoituskeskus Tekes
Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO
Kansallisarkisto
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikennevirasto
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi
Luonnonvarakeskus
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maanmittauslaitos
Maaseutuvirasto
Museovirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Patentti- ja rekisterihallitus
Pelastusopisto
Poliisihallitus
Puolustushallinnon rakennuslaitos
Puolustusministeriö
Pääesikunta
Rahoitusvakausvirasto
Rajavartiolaitos
Rikosseuraamuslaitos
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Akatemia
Suomen ympäristökeskus
Suomenlinnan hoitokunta
Säteilyturvakeskus
Tasavallan presidentin kanslia
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tilastokeskus
Tulli
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoasiainministeriö

Ulkopoliittinen instituutti
Valtiokonttori
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Verohallinto
Viestintävirasto
Väestörekisterikeskus
Ympäristöministeriö

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnossa voi lausua joko yhdestä tai useammasta pykälästä lausujan valinnan mukaan. Pykälää koskevan kysymyksen jälkeen on tilaa yleisille huomioille. Kaikkiin kysymyksiin ei ole pakko vastata.

Aikataulu, Vastuuvalmistelijan yhteystiedot:

Aikataulu

Lausunto tulee jättää viimeistään maanantaina 30.11.2015.

Vastuuvalmistelijan yhteystiedot:

Lisätietoja:

- neuvotteleva virkamies Jaana Walldén, jaana.wallden (@) minedu.fi, puh. 02953 30339
- johtaja Georg Henrik Wrede, georghenrik.wrede (@) minedu.fi, puh. 02953 30345.

Asiasanat, Linkit, Liitteet:

Asiasanat

kunta, vaikuttaminen, kuuleminen, nuorisolaki, nuori, nuorisotyö, osallisuus, nuorisopolitiikan ohjelma, monialainen yhteistyö, etsivä nuorisotyö, nuorisoalan järjestö, osaamiskeskus, nuorisokeskus, nuorten työpajatoiminta

Linkit

http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2015/nuorisolain_uudistaminen.html - Nuorisolain uudistaminen; opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:16

Liitteet:

[Nuorisolain uudistaminen työryhmän MUISTIO VALMIS.pdf](#) - Nuorisolain uudistaminen; opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:16

1 luku, Yleiset säännökset

1 § Lain soveltamisala

2 § Lain tavoite

On keskeistä nostaa kestävä elämäntapa tavoitteeksi - ympäristön ja elämän kunnioittaminen tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtana ei riitä takaamaan kestävyiden näkökulmille niiden vaatimaa painoarvoa. Suomi on sitoutunut Agenda 2030 –toimintaohjelmaan ja tehnyt Yhteiskuntasitoumuksen. Nämä edellyttävät, että kestävä elämäntavan kysymykset näkyvät vahvasti lainsäädäntötyössä. Ekologisesti kestävä elämäntavan näkökulma puuttuu kuitenkin Nuorisolaista lähes kokonaan. Hyvä käsite käytettäväksi myös nuorisolaissa on uuden perusopetuksen opetussuunnitelman käsite ”ekososiaalinen sivistys” (ks. määritelmä 3 §). ”Voimassa olevassa laissa nuorten yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja yhteisöllisyys ovat 2 momentissa mainittuja lähtökohtia tavoitteiden toteuttamisessa. Näiden arvojen korostamiseksi niiden edistäminen ehdotetaan otettavaksi osaksi uuden lain tavoitetta” (muistio s. 43). Samalla lailla kestävä elämäntapa tulee nostaa lain tavoitteeksi. Ks. tarkemmat perustelut kohdasta Yleiset huomiot.

3 § Määritelmät, tähän kohtaan yleisesti määritelmistä, seuraavassa kysymyksessä ikärajoista

Lisäys: Tässä laissa tarkoitetaan:
....
6) *ekososiaalisella sivistyksellä* sivistystä, johon liittyy inhimillisen kasvun kautta saavutettu ymmärrys ihmisen vapauksista ja vastuista, jotka perustuvat riippuvuuteen luonnosta ja toisista ihmisistä (ks. <http://finto.fi/keko/fi/page/p168>)

3 § Määritelmät kohta 1) nuorilla tarkoitetaan 7- 29 -vuotiaita

- Kannatan työryhmän esitystä (7 - 29 -vuotiaita)
- Muu mikä?

Jos valitsitte vaihtoehdon Muu mikä?, niin antakaa tässä ehdotuksenne ikäraajaksi mainiten ala- ja yläikärajat (esim "12 - 25-vuotiaat")

Ikärajan osalta on tärkeää, että järjestöt, joiden toiminnasta osa kohdistuu myös alle 7 vuotiaalle, voivat säilyä lain piirissä. Selvityksen mukaan (muistio s. 43) ”alaikärajan muuttaminen ei estäisi nuorisjärjestöjä tarjoamasta harrastuksia myös alle 7-vuotiaille”. Tämä tulee mainita myös lakitekstissä sopivassa kohdassa.

2 luku Valtion nuorisotyö ja -politiikka

4 § Valtion vastuu

5 § Valtion nuorisopolitiikan ohjelma

6 § Valtion nuorisoneuvosto

7 § Avustustoimikunta

3 luku Kuntien nuorisotyö ja -politiikka sekä monialainen yhteistyö

8 § Kunnan vastuu

Voimassa olevassa laissa on määritelty, että ympäristökasvatus kuuluu kunnan nuorisotyöhön ja –politiikkaan. Uudessa lakiehdotuksessa ympäristökasvatusta ei ole mainittu ollenkaan. On kestävän tulevaisuuden kannalta tärkeää, että ympäristökasvatus sisällytetään kuntien nuorisotyön yhtenä erikseen mainittuna tehtävänä, jotta kunnat muistavat ottaa ympäristönäkökulman huomioon myös tässä toiminnassa. helposti ekologisen kestävyuden kysymykset jätetään toiminnan ulkopuolelle ja niitä käsitellään irrallisina. Kuitenkin useissa tutkimuksissa on todettu, että tieto tai asenteet eivät riitä, vaan tarvitaan aktiivista osallistumista, jotta ihminen muuttaisi toimintaansa kestäväksi. Nuorisotoiminta on tärkeä paikka toiminnalle ja ekologisten kysymysten tuomiselle osaksi arkipäivän elämää.

9 § Monialainen yhteistyö

10 § Etsivä nuorisotyö

11 § Tietojen luovuttaminen etsivälle nuorisotyölle

12 § Rekisteri viranomaisten yhteistyötä varten etsivässä nuorisotyössä

13 § Nuoren tietojen käsittely etsivässä nuorisotyössä

4 luku Valtionrahoitus

14 § Valtionosuus kunnille

15 § Nuorisovaltionavustuksen myöntäminen nuorisovaltionavustukselle

Valtionavustusta harkittaessa tulee ottaa huomioon paitsi se, miten järjestö edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta, myös se, kuinka järjestö edistää kasvamista kestävässä elämäntavassa.

16 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisovaltionavustukselle

Valtionavustuksen määrää harkittaessa tulee ottaa huomioon paitsi järjestön toiminnan laatu, laajuus, taloudellisuus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus, myös vaikuttavuus kestävässä tulevaisuuden kannalta.

17 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisovaltionavustukselle

18 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisokeskukselle

Valtionavustusta harkittaessa tulee ottaa huomioon paitsi keskuksen taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset, toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä nuorisokeskusten muodostama kokonaisuus, myös vaikuttavuus kestävässä tulevaisuuden kannalta.

19 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

20 § Muut valtionavustukset

21 § Valtionapukelpoisuuden peruuttaminen

5 luku Erinäiset säännökset

22 § Nuorten osallistuminen, vaikuttaminen ja kuuleminen

23 § Valtionapuviranomainen

24 § Valtionosuuksien ja -avustusten rahoitus

25 § Muutoksenhaku

26 § Valtionavustuslain soveltaminen

27 § Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa

28 § Arkaluonteisten tietojen käsittely

29 § Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

6 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

30 § Voimaantulo

31 § Siirtymäsäännökset

Valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta

1 § Nuorisotyön ja -politiikan aluehallinnon tehtävät

2 § Valtion nuorisopolitiikan ohjelma

Lisäys toiseen momenttiin:

Ohjelman valmistelussa on otettava läpäisevästi huomioon:

1) nuorisolain soveltamisalaan liittyvät Suomen kansainväliset sitoumukset, mukaan lukien Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus lapsen oikeuksista ja YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma eli Agenda2030;

3 § Valtion nuorisoneuvoston kokoonpano, asettaminen ja päätösvaltaisuus

4 § Avustustoimikunnan kokoonpano, asettaminen ja päätösvaltaisuus

5 § Nuorisoalan järjestön valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

6 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisoalan järjestölle

Lisäys neljänteen momenttiin:

Toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioitaessa otetaan huomioon toiminnan merkityksellisyys nuorisotyössä ja –politiikassa, kestävän tulevaisuuden rakentamisessa sekä järjestön omalla toimialalla.

Lisäys kuudenteen momenttiin:

Osallisuuden edistämisen arvioinnissa otetaan huomioon, miten järjestö tarjoaa nuorille mahdollisuuden osallistua järjestön päätöksentekoon ja miten järjestö muulla tavoin edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa kestävän tulevaisuuden rakentajina.

7 § Nuorisoalan osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

8 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisoalan osaamiskeskukselle

Lisäys:

3) keskuksen toiminta on taloudellista, ja se noudattaa kestävän kehityksen periaatteita sekä hyvää hallintotapaa.

9 § Nuorisokeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksyminen

Lisäys:

3) keskuksen toiminta on tavoitteellista, merkityksellistä ja taloudellista ja se noudattaa kestävän kehityksen periaatteita sekä hyvää hallintotapaa;

10 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorisokeskukselle

Lisäys:

6) keskuksen toimet kestävän elämäntavan edistämiseksi

11 § Valtionavustuksen myöntäminen nuorten työpajatoimintaan

Lisäys:

6) työpajan toimet kestävän elämäntavan edistämiseksi

12 § Voimaantulo

Yleiset huomiot

Yleiset huomiot lakiehdotuksesta

Nuorilla pitää olla oikeus vaikuttaa kestävään tulevaisuuteen, ja heille pitää tarjota mahdollisuuksia ja resursseja käsitellä ekologisia kysymyksiä, sillä ympäristökysymykset ovat nuorten hyvän elämän kannalta keskeisiä asioita. Tällä hetkellä kestävyuden ekologinen näkökulma puuttuu Nuorisolain luonnoksesta 2§ toisen momentin mainintaa ja Nuorisokeskuksia lukuunottamatta. Suomi on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelmaan (Agenda2030) tänä syksynä. Se on valtioita poliittisesti sitova asiakirja. Sosiaalisesti kestävän kehityksen ulottuvuudet näkyvät laissa hyvin, mutta ekologiset ulottuvuudet jäävät täyttämättä. Agenda 2030 kytetään yhteiskuntasopimukseen sekä lainsäädäntöön, ja kaikki ministeriöt sitoutetaan (ks. http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Kestava_kehitys/YKn_kestavan_kehityksen_työ).

Lainaus Agenda 2030 asiakirjasta:

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf> "We are determined to protect the planet from degradation, including through sustainable consumption and production, sustainably managing its natural

resources and taking urgent action on climate change, so that it can support the needs of the present and future generations.”

Lainaukset Yhteiskuntasitoumuksesta:

http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Kestava_kehitys/Kestavan_kehityksen_yhteiskuntasitumus

”Vahvistamme toiminnassamme kestäviä valintoja arvostavia asenteita. Tuemme aineettomaan kulutukseen perustuvia elämäntapoja sekä niitä tukevia palveluja.”

”Kasvatamme luonnon monimuotoisuuden arvostusta ja lisäämme tietoisuutta sen merkityksestä, jotta hallinto, kunnat, yritykset ja kansalaiset huomioivat sen päätöksenteossa ja toiminnassaan.”

”Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä edistävää ja omistusoikeutta kunnioittavaa ohjausta. Lisäämme ymmärrystä ekosysteemipalveluiden merkityksestä hyvinvoinnille.”

On tärkeää, että Suomen tekemät sitoumukset eivät ole vain paperisitoumuksia, ja että ne näkyvät oikeasti lainsäädäntötyössä. Nyt on sen paikka.

Yleiset huomiot asetusehdotuksesta